У процесі дослідження встановлено, що розвиток системи мотиваційного менеджменту на підприємствах ІТ-сфери є ключовим чинником підвищення їхньої конкурентоспроможності в умовах цифрової трансформації та нестабільного зовнішнього середовища. Ефективна система мотивації має бути комплексною, інтегрувати матеріальні стимули, нематеріальні фактори, можливості професійного розвитку та інноваційні цифрові інструменти управління персоналом. Працівники ІТ-сфери потребують не лише гідної оплати праці, а й гнучких умов зайнятості, сприятливого психологічного клімату, перспектив зростання та залучення до інноваційної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Пачева Н. О., Подзігун С. М. Вплив мотиваційного менеджменту на ефективність діяльності організації. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Сер. Економічні науки.* 2021. Т. 3, № 11 (55). С. 42–46. DOI : https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-11-7671

2. Чернов А. О. Теоретичні аспекти аналізу процесу мотивації працівників ІТ-сфери. *Економічні горизонти.* 2024. Вип. (4(29). С. 14–20. DOI : https://doi.org/10.31499/2616-5236.4(29).2024.313037

УДК 338.26:332.

УМОВИ ФОРМУВАННЯ ДІЄВОЇ СТРАТЕГІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

CONDITIONS FOR FORMING AN EFFECTIVE STRATEGY FOR SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT

Чикуркова Алла Дмитрівна, доктор економічних наук, професор,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8867-4357 Alladomanchuk@gmail.com
Chykurkova Alla, Doctor of Economics, Professor (Economy),
Higher Educational Institution «Podillia State University»
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8867-4357 Alladomanchuk@gmail.com

Формування дієвої стратегії соціально-економічного розвитку є ключовим завданням для забезпечення стабільності та процвітання як на

загальнодержавному, так і на регіональному чи місцевому рівнях. В умовах сучасних глобальних викликів, інституційних перетворень та високої невизначеності зовнішнього середовища, традиційні підходи до планування стають недостатньо ефективними. Необхідність розроблення саме *дієвої* (тобто такої, що приводить до запланованих результатів) стратегії викликана тим, що стабільність і передбачуваність віддаленого майбутнього стають одними з визначальних умов можливого розвитку. Отже, актуальним є дослідження та систематизація ключових умов, дотримання яких забезпечить ефективність розробки та реалізації стратегічних пріоритетів.

Питаннями стратегічного планування та соціально-економічного розвитку займалися численні вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема П. Бубенко, Я. Жаліло, О. Назаркевич та ін.. Дослідники наголошують на важливості врахування індивідуальних особливостей територій, залучення зацікавлених сторін та використання системного підходу до аналізу. Проте, питання комплексного визначення саме *умов*, які гарантують дієвість стратегії в динамічному середовищі, залишається предметом дискусій.

Метою даної роботи є визначення та обґрунтування ключових організаційно-методичних та інституційних умов, необхідних для формування дієвої стратегії соціально-економічного розвитку.

Дієвість стратегії соціально-економічного розвитку залежить від багатьох чинників. Систематизуючи їх, можна виділити кілька груп умов:

1. Організаційно-методичні умови.

- Комплексний аналіз та оцінка потенціалу. Фундаментальною умовою є глибоке вивчення наявного потенціалу, оцінка переваг та обмежень ресурсів, а також SWOT-аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища.
- Визначення чітких пріоритетів та цілей. Стратегія не може бути "про все і ні про що". Вона має містити конкретні, вимірювані, досяжні, релевантні та обмежені в часі (SMART) цілі.

- Розробка дієвого плану заходів. Стратегія повинна мати чіткий механізм реалізації, що включає конкретні проєкти, відповідальних осіб, ресурси та терміни.

2. Інституційні умови.

- Наявність ефективної системи управління. Необхідним є забезпечення чіткого розподілу повноважень та відповідальності між різними рівнями управління.
- Залучення стейкхолдерів (зацікавлених сторін). Визначення та аналіз інтересів усіх зацікавлених сторін (населення, бізнес, влада, громадські організації) на підготовчому етапі допомагає мінімізувати конфлікти інтересів та підвищує підтримку реалізації стратегії.
- Прозорість та підзвітність. Відкритість процесу розробки та моніторингу реалізації стратегії забезпечує довіру суспільства та ефективний контроль за використанням ресурсів.

3. Ресурсні та моніторингові умови.

- Достатнє фінансове та матеріальне забезпечення. Будь-яка стратегія потребує ресурсів. Умова її дієвості – реалістична оцінка джерел фінансування та механізмів їх залучення (інвестиції, бюджетні кошти, міжнародна допомога).
- Система моніторингу та оцінки. Постійний моніторинг реалізації стратегії дає можливість забезпечити контроль за процесом виконання та оперативно реагувати на можливі відхилення.

Формування дієвої стратегії соціально-економічного розвитку – це складний, багатоетапний процес, який вимагає дотримання низки ключових умов. До основних з них відносяться: системний аналіз наявного потенціалу, чітке визначення пріоритетів та цілей, розробка деталізованого плану заходів, забезпечення широкого залучення зацікавлених сторін, прозорість управління та наявність ефективної системи моніторингу. Дотримання цих умов дозволить територіальним громадам та державі в цілому перейти від

декларативного планування до реального сталого розвитку та підвищення якості життя населення.

Список використаних джерел:

1. Захарін С. М., Білоусова О. А. Сучасні особливості формування стратегії соціально-економічного розвитку регіонів України. *Economy and society*. 2019. Вип. 10. URL: economyandsociety.in.ua (дата звернення: 01.12.2025).

2. Бубенко П. Т., Карімов О. В. Формування алгоритму розроблення та реалізації стратегії соціально-економічного розвитку області. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 3. URL: economics.net.ua (дата звернення: 01.12.2025).

3. *Методичні рекомендації у сфері місцевого економічного розвитку «Порядок розроблення стратегії розвитку територіальної громади»* / Асоціація міст України. 2021. URL: auc.org.ua (дата звернення: 01.12.2025).

УДК 332.1:338.24

НАПРЯМКИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ПЕРІОД ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ
DIRECTIONS OF REGIONAL ECONOMIC TRANSFORMATION IN THE POST-WAR RECOVERY PERIOD

Шишпанова Наталія Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8347-5682
Nataliia Oleksandrivna Shyshpanova, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Public Administration and Administration and International Economics, Mykolaiv National Agrarian University, Mykolaiv, Ukraine
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8347-5682

З 2014 року Україна та її регіони перебувають в умовах постійної військової агресії з боку Російської Федерації, що призвело до масштабних руйнувань і глибоких структурних дисбалансів у розвитку держави.